

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă privind unele măsuri pentru dezvoltarea infrastructurii de producție și stocare a energiei electrice și de echilibrare a Sistemului Electroenergetic Național, prin construirea și operarea centralelor eoliene și fotovoltaice prevăzute cu capacități de stocare a energiei electrice, inițiată de doamna deputat USR Cristina Mădălina Prună împreună cu un grup de parlamentari USR (Bp. 48/2022).

I. Principalele reglementări

Prin inițiativa legislativă se propun unele măsuri pentru dezvoltarea infrastructurii de producție și stocare a energiei electrice și de echilibrare a Sistemului Electroenergetic Național (SEN), prin construirea și operarea centralelor eoliene și fotovoltaice prevăzute cu capacități de stocare a energiei electrice, printre care menționăm:

-neincluderea consumului tehnologic în cantitatea de energie electrică pentru care se stabilește obligația de plată a contribuției pentru cogenerarea de înaltă eficiență (art. V alin. (3));

-exceptarea de la plata tarifului pentru serviciul de transport, respectiv componenta de extragere de energie electrică din rețea și a tarifului pentru serviciul de sistem, pentru energia consumată pentru o

perioadă de 5 ani de la punerea în funcțiune ca efect al funcționării în regim de stocare (art. VI alin. (1));

- exceptarea de la plata tarifului pentru serviciul de transport, respectiv componenta de extragere de energie electrică din rețea și a tarifului pentru serviciul de sistem, pentru energia consumată pentru o perioadă de 5 ani de la punerea în funcțiune ca efect al descărcării capacităților de stocare (art. VI alin. (2)).

II. Observații

1. În *Expunerea de motive* se arată că prin această inițiativă legislativă va fi susținută dezvoltarea capacităților României de producție de energie electrică din surse regenerabile/energie verde.

De asemenea, se menționează că va fi debirocratizat procesul de scoatere din circuitul agricol a terenurilor agricole extravilane și a pajiștilor necesare, statul încurajând, astfel, investițiile care au ca scop construirea și operarea centralelor eoliene și fotovoltaice, inclusiv prin punerea în aplicare a unor elemente de ajutor de stat pentru investiții.

2. Referitor la numerotarea articolelor din cuprinsul propunerii legislative cu cifre romane, precizăm faptul că potrivit normelor de tehnică legislativă din cuprinsul art. 47 alin. (3) și alin. (4) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, „(3) Articolele se numerotează în continuare, în ordinea din text, de la începutul până la sfârșitul actului normativ, cu cifre arabe(...); (4) În cazul actelor normative care au ca obiect modificări sau completări ale altor acte normative, articolele se numerotează cu cifre romane, păstrându-se numerotarea cu cifre arabe pentru textele modificate sau completate”.

3. Textul propus pentru art. I alin. (2) are caracter pur declarativ, or potrivit art. 8 alin. (2) din *Legea nr. 24/2000*, „Prin modul de exprimare actul normativ trebuie să asigure dispozițiilor sale un caracter obligatoriu”. Observația se menține și pentru art. VIII din cuprinsul inițiativei legislative.

4. La art. II lit. b), noțiunea de „operator al centralelor eoliene și fotovoltaice prevăzute cu capacități de stocare a energiei electrice” este definită ca fiind „operatorul economic din domeniul energiei electrice în

înțelesul prezentat la art. 3 pct. 42 din *Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, cu modificările și completările ulterioare*”.

Întrucât art. 3 pct. 42 din *Legea nr. 123/2012* are următorul conținut: „42. *Energie de echilibrare – energia utilizată de operatorii de transport și de sistem pentru echilibrare*”, este necesară modificarea trimiterii de la art. II lit. b). Menționăm că anterior intrării în vigoare a *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 143/2021*¹, definiția de la art. 3 pct. 42 din *Legea nr. 123/2021* era cea a noțiunii de „operator economic din domeniul energiei electrice”, care în prezent se regăsește la art. 3 pct. 73 din *Legea nr. 123/2012*.

5. La art. II lit. g), propunerea legislativă vizează legiferarea funcționării capacităților de producere de energie electrică din surse regenerabile de energie ca și consumator dispecerizabil calificat pentru restaurarea SEN. Constatăm faptul că inițiatorii fac o confuzie între consumatorul dispecerizabil și grupurile generatoare dispecerizabile, astfel cum acestea sunt definite în cuprinsul Codului Tehnic al Rețelei de Transport, aprobat prin *ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 20/2004*, respectiv:

„Consumator dispecerizabil – consumatorul care, în concordanță cu aranjamentele contractuale, își reduce sarcina sau este întrerupt fie prin acțiunea directă a TSO, fie prin acțiunea consumatorului, la cererea TSO;

Grup dispecerizabil – grup generator care poate fi programat pe piața angro și a cărui putere se încadrează în următoarele categorii:

- Grupuri generatoare hidroenergetice cu putere mai mare de 10 MW;
- Grupuri generatoare termoeenergetice cu putere mai mare de 20 MW”.

De asemenea, precizăm că reglementarea modului de intrare pe piață a unui consumator dispecerizabil/grup generator dispecerizabil aparține domeniului legislației secundare și este rolul ANRE ca, împreună cu operatorul de transport, să elaboreze aceste reglementări. Acest lucru este prevăzut în *Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012*, la art. 36 alin. (15) lit. a) și b), în care se prevede faptul că

¹ pentru modificarea și completarea *Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012*, precum și pentru modificarea unor acte normative

operatorul de transport și de sistem achiziționează servicii de echilibrare cu respectarea următoarelor condiții:

„a) *utilizarea unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață, conforme cu regulamentul (UE) 2017/2.195, cu Regulamentul (UE) 2019/943 și cu reglementările ANRE;*

b) cu participarea operatorilor economici din domeniul energiei și a participanților a piață care îndeplinesc condițiile de calificare tehnică, inclusiv a participanților la piață care oferă energie din surse regenerabile, a participanților la piață care oferă servicii de consum dispecerizabil, a operatorilor de instalații de stocare a energiei și a participanților la piață implicați în agregare. ANRE și operatorul de transport și de sistem, în strânsă colaborare cu toți participanții la piață, stabilesc cerințele tehnice de participare la piețele respective pe baza caracteristicilor tehnice ale respectivelor piețe”.

După cum se observă, inițiativa legislativă încalcă prevederile *Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012*, care transpun dispozițiile art. 40 alin. (4) din *Directiva (UE) 944/2019 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE*.

Totodată, menționăm că aceste aspecte sunt prevăzute și de *Regulamentul (UE) 2017/2196 al Comisiei din 24 noiembrie 2017 de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic*.

Tot la art. II lit. g), din textul propus rezultă că operatorul centralelor eoliene și fotovoltaice prevăzute cu capacități de stocare pune la dispoziția OTS *„întreaga capacitate de consum de energie electrică la comandă contractată cu acesta, consum necesar echilibrării SEN în cursul operațiunilor de restaurare a SEN, după ce a survenit o situație de black-out al SEN”*. Totodată, în cuprinsul art. VII sunt incluse prevederile privind calificarea acestor operatori economici drept furnizori de serviciu de consumator dispecerizabil pentru restaurarea SEN.

Se constată, astfel, că se pune accent pe consumul de energie electrică din rețeaua electrică al ansamblului centrale electrice și capacitate de stocare, în loc să se evidențieze rolul principal pe care îl are producția de energie electrică din surse regenerabile de energie și care este stocată, pentru a fi livrată în rețeaua electrică la comanda OTS, în vederea asigurării continuității în alimentarea cu energie electrică a clienților finali/adecvanței SEN. Ca urmare, considerăm că este necesar ca

operatorul centralelor eoliene și fotovoltaice prevăzute cu capacități de stocare să fie considerat în întreg cuprinsul inițiativei legislative ca fiind un producător dispecerizabil de energie electrică, cu adaptarea corespunzătoare a textului de la art. II lit. g) și a art. VII din inițiativa legislativă.

6. Art. III din cuprinsul inițiativei legislative este redactat de o manieră neclară, contrar standardelor de calitate a legii, din modalitatea de redactare a textului propus nerezultând în concret cine va emite „autorizațiile și/sau licențele specifice” și nici în ce condiții vor fi emise acestea. Or, potrivit normelor de tehnică legislativă din cuprinsul art. 8 alin. (4) din *Legea nr. 24/2000*, „Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce. Nu se folosesc termeni cu încărcătură afectivă”.

7. La art. IV recomandăm reanalizarea sintagmei „în condițiile legii”, utilizarea acesteia fiind de natură a crea confuzii în aplicarea normelor edictate. Acest aspect este cu atât mai necesar cu cât scoaterea definitivă/temporară din circuitul agricol a terenurilor agricole se realizează cu plata taxelor menționate la art. 92 și art. 93 din *Legea fondului funciar nr. 18/1991*. De asemenea, și în cuprinsul art. IV alin. (2) se utilizează, de o manieră neclară, sintagma „cu respectarea legislației în vigoare”.

Potrivit art. 25 din cuprinsul *Legii nr. 24/2000*, „În cadrul soluțiilor legislative preconizate trebuie să se realizeze o configurare explicită a conceptelor și noțiunilor folosite în noua reglementare, care au un alt înțeles decât cel comun, pentru a se asigura astfel înțelegerea lor corectă și a se evita interpretările greșite”. Or, utilizarea sintagmei „perioadă de probe tehnice” este una neclară, sens în care recomandăm determinarea acestei noțiuni în cuprinsul propunerii legislative.

8. La art. V alin. (1), energia electrică consumată de centralele eoliene și fotovoltaice în scopul stocării energiei este declarată consum propriu tehnologic al acestor centrale termice. Pe de altă parte, în conformitate cu prevederile art. 2 lit. j) a *Legii nr. 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie*, consumul propriu tehnologic este „consumul de energie electrică al unei centrale, necesar pentru realizarea producției de energie electrică”. Întrucât energia consumată într-o centrală electrică

.. ' pentru stocarea energiei electrice nu este necesară pentru realizarea producției de energie electrică, prevederile art. V alin. (1) încalcă prevederea art. 2 lit. j) din *Legea nr. 220/2008*.

9. Pentru un plus de rigoare legislativă, coerență și previzibilitate, semnalăm necesitatea revizuirii tezei finale a alin. (1) al art. VI, fiind util să se prevadă expres momentul de la care curge termenul de 5 ani avut în vedere în text. Se utilizează de o manieră neclară, sintagma „*de la punerea în funcțiune*”.

Totodată, întrucât în capacitățile de stocare se stochează excedentul de energie electrică produsă de centrale electrice eoliene și fotovoltaice energia electrică livrată în SEN din capacitățile de stocare reprezintă o energie electrică introdusă pentru prima oară în SEN, și nu o energie electrică reintrodusă. Totodată, deoarece *Legea nr. 123/2012* stabilește la art. 79 alin. (5) lit. a) caracterul nediscriminatoriu al tarifelor de rețea, considerăm că exceptarea instituită la art. VI alin. (2) contravine prevederilor *Legii nr. 123/2012*.

10. Conform art. I pct. 8 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 143/2021*, lit. d)¹ a art. 6 din cuprinsul *Legii nr. 123/2012* a fost abrogată. Astfel, în cuprinsul art. VII alin. (3) din cuprinsul propunerii legislative se face trimitere, în mod eronat, la art. 6 lit. d)¹ din *Legea nr. 123/2012*, sens în care este necesară revizuirea normei propuse.

11. La art. IX din cuprinsul propunerii legislative era necesară indicarea cu exactitate a actului prin care urmează a se aproba modificarea/completarea reglementărilor existente, în acord cu dispozițiile prezentei legi. Avem în vedere faptul că art. 5 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007*², care normează cu privire la reglementările ANRE, se raportează la ordine, decizii sau avize ale ANRE.

În contextul celor menționate, dacă reglementarea propusă se va raporta la necesitatea emiterii unor ordine, este necesar să se aibă în vedere faptul că, în scopul asigurării accesibilității și previzibilității reglementărilor ce urmează a se aproba prin Ordin al Președintelui ANRE și având în vedere prevederile art. 11 din *Legea nr. 24/2000*, ordinele respective ar trebui să se publice în Monitorul Oficial al României, Partea I.

² privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei

În plus, având în vedere prevederile art. 79 din *Legea nr. 24/2000* ar trebui reglementat într-un articol roman distinct termenul de emitere al respectivelor ordine.

12. În cuprinsul art. X nu este clar la ce se raportează inițiatorii propunerii prin utilizarea sintagmei „*măsurile de încurajare a investițiilor prevăzute de prezenta legii*”.

În aceste condiții, arătăm că potrivit prevederilor art. 3 alin. (4) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014*³, precum și în conformitate cu cele reținute de instanța de contencios constituțional în *Decizia nr. 591/2020*⁴, actele normative sau administrative, după caz, prin care se instituie scheme de ajutor de stat sau *de minimis* sau ajutoare de stat individuale sau *de minimis*, trebuie să prevadă cel puțin următoarele elemente: obiectivul, modalitatea acordării ajutorului de stat sau *de minimis*, beneficiari, perioada de aplicare, cuantumul fondurilor alocate în acest scop din bugetul furnizorului, prevederea europeană aplicabilă în temeiul căreia a fost instituită măsura de ajutor de stat sau *de minimis*, în conformitate cu legislația în domeniu.

Drept urmare, se impun clarificări în acest sens, atât la nivelul instrumentului de motivare și prezentare, cât și la nivelul soluțiilor legislative preconizate.

13. În măsura în care, la data intrării în vigoare a inițiativei legislative sunt afectate raporturi sau situații juridice născute sub vechea reglementare, dar care nu și-au produs în întregime efectele până la data intrării în vigoare a noii reglementări, este necesară reglementarea unor soluții pentru aceste situații sub forma unor dispoziții tranzitorii – a se vedea, în acest sens, art. 26 și art. 54 din *Legea nr. 24/2000*. Astfel, se va avea în vedere respectarea principiului neretroactivității legii în sensul în care reglementările propuse nu pot să vizeze *facta praeterita*, respectiv drepturi născute și stinse înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi, o extindere a aplicării dispozițiilor acestei legi asupra acestor situații ar echivala cu o negare a principiului neretroactivității legii civile, consacrat de art. 15 alin. (2) din *Constituție*.

³ privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea *Legii concurenței nr. 21/1996*

⁴ referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii privind instituirea unui ajutor de stat pentru acordarea de despăgubiri producătorilor agricoli afectați de fenomene meteorologice nefavorabile

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Nicolae Ionescu
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Florin-Vasile CÎȚU
Președintele Senatului